

SŁOWO OD REDAKTORA NACZELNEGO

Zmiany w tabeli stratygraficznej (patrz str. 824)

Włodzimierz Mizerski*

Po opublikowaniu nowego podziału dziejów Ziemi (Mizerski, 2005) — *Przegląd Geologiczny* nr 2/2005, nastąpiła żywa dyskusja zarówno na forum krajowym, jak i międzynarodowym, której wyniki prezentowane były na łamach naszego czasopisma (Marks, 2005, 2006; Skompski, 2006).

W najważniejszej sprawie — rangi czwartorzędu, nie osiągnięto konsensusu i zaproponowano, by potraktować go jako suberę lub subokres (w całej tabeli stratygraficznej tylko czwartorzęd byłby jednostką tej rangi) obejmujący, oprócz holocenu i plejstocenu, również gelas — najwyższe piętro pliocenu. Zwolennicy czwartorzędu jako okresu geologicznego nie składają jeszcze broni i zapowiadają dalszą walkę.

Według rekomendacji Międzynarodowej Komisji Stratygrafii (The International Commission on Stratigraphy — ICS), czwartorzęd jest jednostką nieformalną, wymagającą zatwierdzenia przez Międzynarodowy Kon-

gres Geologiczny. Szczegółowe informacje na temat tabeli znajdują się na stronie internetowej pod adresem www.stratigraphy.org

Z innych zmian należy odnotować propozycję zwiększenia ilości oddziałów (epok) w kambrze do czterech (propozycja wymaga jeszcze ratyfikacji), wprowadzenie numeracji pięter (wieków) w obrębie kambru i ordowiku (do czasu gdy ich nazwy własne nie zostaną zatwierdzone) oraz nieznaczną zmianę wieku granicy między plejstoceniem a holocenem. Na okładce niniejszego numeru (str. 824) prezentujemy zmienioną tabelę stratygraficzną.

W porównaniu z poprzednio publikowaną tabelą stratygraficzną (*Prz. Geol.* 2/2005 str. 176) wprowadzono również nieznaczące zmiany w polskim nazewnictwie w obrębie karbonu (zaproponowane przez Skompskiego, 2006). Spolszczono także nazwę najwyższej epoki syluru. Pozostałe zmiany są kosmetyczne. Z tabeli wynika, że podobnie jak do tej pory będziemy w naszym czasopiśmie stosować nazwę „czwartorzęd” tylko dla określonego przedziału czasowego czy zespołu osadów, nie zaś jako nazwę oddziału czy epoki. Jednak dla uniknięcia dwuznaczności dotyczącej czasu trwania tej jednostki sugerujemy, by używać wyłącznie nazw jednostek stratygraficznych, których granice są jednoznacznie określone.

*Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; wlodzimierz.mizerski@pgi.gov.pl

Tabela stratygraficzna
rekomendowana przez Międzynarodową Komisję Stratygraficzną (patrz str. 737)

ENOTEM EONOTHEM EON	ERATEM ERATHEM ERA ERA	SYSTEM SYSTEM OKRES PERIOD	ODDZIAŁ SERIES EPOKA EPOCH	PIETRO STAGE WIEK AGE	WIEK (min lat) AGE (Ma)			
FANEROZOIK PHANEROZOIC	KENOZOIK CENOZOIC	CZWARTORZĘD QUATERNARY *	HOLOCEN HOLOCENE	GÓRNY/PÓZNY UPPER/LATE	0,0118			
			PLEJSTOCEN PLEISTOCENE	ŚRODKOWY MIDDLE				
		NEOGEN NEOGENE	PLIOCEN PLIOCENE	GELAS GELASIAN	DOLNY/WCZESNY LOWER/EARLY	1,806		
				PIACENT PIACENZIAN				
				ZANKL ZANCLIAN				
			MIOCEN MIOCENE	MESSYN MESSINIAN	TORTON TORTONIAN		5,332	
				SERRAVAL SERRAVALLIAN				
				LANG LANGHIAN	BURDYGAL BURDIGALIAN			
		PALEOGEN PALEOGENE	OLIGOCEN OLIGOCENE	SZAT CHATTIAN		23,03		
				RUPEL RUPELIAN				
			EOCEN EOCENE	PRIABON PRIABONIAN	BARTON BARTONIAN		33,9±0,1	
				LUTET LUTETIAN				
				IPRES YPRESIAN				
				TANET THANETIAN				
			PALEOECEN PALEOECENE	SELAND SELANDIAN	DAN DANIAN		65,5±0,3	
					MASTRICHT MASTRICHTIAN			
			MEZOZOIK MESOZOIC	KREDA CRETACEOUS	GÓRNY/PÓZNY UPPER/LATE	KAMPAN CAMPANIAN	SANTON SANTONIAN	
						KONIAK CONIACIAN	TURON TURONIAN	
	CENOMAN CENOMANIAN							
	DOLNY/WCZESNY LOWER/EARLY				ALB ALBIAN			99,6±0,9
		APT APTIAN						
		BARREM BARREMIAN						
		HOTERYW HAUTERIVIAN						
		WALANZYN VALANGINIAN						
		BERIAS BERIASIAN						
	JURA JURASSIC	GÓRNY/PÓZNY UPPER/LATE		TYTON TITHONIAN	KIMERYD KIMMERIDGIAN			
				OKSFORD OXFORDIAN	KELOWEJ CALLOVIAN			
		ŚRODKOWY MIDDLE		BATON BATHONIAN	BAJOS BAJOCIAN		175,6±2,0	
				AALEN AALENIAN	TOARK TOARCIAN			
		DOLNY/WCZESNY LOWER/EARLY		PLIENSACH PLIENSACHIAN	SINEMUR SINEMURIAN	HETANG HETANGIAN		
	TRIAS TRIASSIC	GÓRNY/PÓZNY UPPER/LATE	RETYK RHAETIAN	NORYK NORIAN				
			KARNIK CARNIAN					
		ŚRODKOWY MIDDLE	LADYN LADINIAN	ANIZYK ANISIAN		228,0±2,0		
			OLENEK OLENEKIAN	IND INDIAN				
		DOLNY/WCZESNY LOWER/EARLY				245,0±1,5		

* – PROPOZYCJA ICS
 ** – WIEK GRANIC JEDNOSTEK JEST NIEFORMALNY I WYMAGA ZATWIERDZENIA

ENOTEM EONOTHEM EON	ERATEM ERATHEM ERA ERA	SYSTEM SYSTEM OKRES PERIOD	ODDZIAŁ SERIES EPOKA EPOCH	PIETRO STAGE WIEK AGE	WIEK (min lat) AGE (Ma)			
FANEROZOIK PHANEROZOIC	PALEOZOIK PALEOZOIC	PERM PERMIAN	LOPING LOPINGIAN	CZANGSING CHANGHSINGIAN	251,0±0,4			
			GWADELUP GUADALUPIAN	WUCZAPING WUCHIAPINGIAN	260,4±0,7			
				WORD WORDIAN				
			CISURAL CISURALIAN	ROAD ROADIAN	KUNGUR KUNGURIAN		270,6±0,7	
					ARTYNSK ARTINSKIAN			
					SAKMAR SAKMARIAN			
					ASSEL ASSELIAN			
			KARBON CARBONIFEROUS	GÓR./PÓZ. UPP./LAT.	SZEL GZHELIAN		299,0±0,8	
					KASIMOW KASIMOVIAN			
				ŚRODKOWY MIDDLE	MOSKOW MOSCOVIAN		306,5±1,0	
					BASZKIR BASHKIRIAN			
				DOL./WCZ. LOW./EAR.	SERPUCHOW SERPUKHOVIAN		318,1±1,3	
					WIZEN VISEAN			
			DEWON DEVONIAN	GÓRNY/PÓZNY UPPER/LATE	FAMEN FAMENIAN	FRAN FRANSIAN		
					ZYWET GIVETIAN			
				ŚRODKOWY MIDDLE	EIFEL EIFELIAN	EMS EMSIAN		385,3±2,6
					PRAG PRAGIAN	LOCHKOV LOCHKOVIAN		
				DOLNY/WCZESNY LOWER/EARLY				65,5±0,3
		SYLUR SILURIAN	PRZYDOL PRIDOLI			416,0±2,8		
			LUDLOW LUDFORDIAN	GORST GORSTIAN		422,9±2,5		
			WENLOCK WENLOCK	HOMER HOMERIAN	SHEINWOOD SHEINWOODIAN			
			LANDOWER LANDOVER	TELYCH TELYCHIAN		428,2±2,3		
				AERON AERONIAN	RHUDDAN RHUDDANIAN			
			ORDOWIK ORDOVICIAN	GÓRNY/PÓZNY UPPER/LATE	HIRNANT HIRNANTIAN	PIETRO 6 STAGE 6		
		PIETRO 5 STAGE 5						
		ŚRODKOWY MIDDLE		DARRIWIL DARRIWILIAN	PIETRO 3 STAGE 3		460,9±1,6	
				PIETRO 2 STAGE 2				
		DOLNY/WCZESNY LOWER/EARLY		TREMADOK TREMADOCIAN	PIETRO 1 STAGE 1		471,8±1,6	
		KAMBR CAMBRIAN	FURONG FURONGIAN	PIETRO 10 STAGE 10		488,3±1,7		
				PIETRO 9 STAGE 9				
			ODDZIAŁ 3 SERIES 3	PAIB PAIBIAN	PIETRO 7 STAGE 7		501,0±2,0	
				PIETRO 6 STAGE 6				
			ODDZIAŁ 2 SERIES 2	PIETRO 5 STAGE 5		510,0**		
				PIETRO 4 STAGE 4				
		ODDZIAŁ 1 SERIES 1	PIETRO 3 STAGE 3		521,0**			
			PIETRO 2 STAGE 2					
		PREKAMBR PRECAMBRIAN	PROTEROZOIK PROTEROZOIC	NEO- PROTEROZOIK NEO- PROTEROZOIC	EDIACARAN EDIIACARAN KRIOGEN CRYOGENIAN			
				MEZO- PROTEROZOIK MESO- PROTEROZOIC	TONIAN STEN STENIAN ECTAS ECTASIAN KALYM CALYMIAN	1000		
				PALEO- PROTEROZOIK PALEO- PROTEROZOIC	STATER STATHERIAN OROSIR OROSIRIAN RIAK RHYACIAN SIDER SIDERIAN	1600		
			ARCHAİK ARCHEAN	NEOARCHAİK NEOARCHEAN		2500		
MEZOARCHAİK MESOARCHEAN				2800				
PALEOARCHAİK PALEOARCHEAN				3200				
EDARCHAİK EDARCHEAN		3600						
		DOLNA GRANICA NIEOKREŚLONA LOWER LIMIT IS NOT DEFINED						